

Uuden vuoden näköaloja

Tuula Ruhanen

Vuoden vaihtuessa asioita katsotaan taaksepäin ja asetetaan tavoitteita alkavalle vuodelle. Kirjoitan tätä uudenvuoden aattona, joten tämä näkökulma lienee paikallaan myös puheenjohtajakauteni päättyessä ja uuden puheenjohtajan ottaessa vastuun näistä tehtävistä.

Kuusi vuotta Suomen tieteellisen kirjastoseuran puheenjohtajana on ollut opettavainen ja rikastuttava kokemus, jollaista ei kannata missään tapauksessa jättää käyttämättä. Tilaisuuteen kannattaa tarttua, vaikka oma työ ja oma elämä tuntuisivat vievän jo ennestään kaiken ajan. Aikaa löytyy silloin, kun sille on mielekästä käyttöä.

Voin vakuuttaa, että kertaakaan en ole lähtenyt seuran hallituksen kokouksiin vastentahtoisesti, vaan aina olen ollut täynnä odotuksia ja uskoa tärkeiden yhteisten asioiden etenemiseen. Olen myös kokenut iloa eri puolilta Suomea – jopa eri puolilta maailmaa – tulevien kollegoiden tapaamisesta ja uusien näkemysten kohtaamisesta.

Seuran toimintaa on yritetty hallituksen ja toimihenkilöiden kanssa kehittää tänä kautena jäsenille läheiseksi. Tavoitteena on, että myös uudet alalle tulijat tuntisivat kuuluvansa tärkeään ja näkyvään oman alan yhteisöön. Merkittävää olisi, että he kokisivat voivansa vaikuttaa alamme kehitykseen laajemmin kuin pelkästään oman kirjastonsa kautta.

Tämä päämäärä ei kuitenkaan ole helppo toteuttaa aikana, jolloin työntekijän arvostus ja palkkaus perustuu yksittäisiin, aika kapeisiin, työsuorituksiin samalla kun vaatimukset kokonaisuosaamisesta kasvavat. Työelämä on entistä tiukempaa, eikä osallistumista vapaaehtoistyöhön enää katsota kaikissa kirjastoissa suopeasti. Myös oman vapaa-ajan suhteen ollaan tultu kitsaammiksi. Vapaaehtoistyö ja seuratoiminta eivät enää samalla tavalla houkuta alalle tulijoita kuin aikaisemmin.

Tärkeänä välineenä toimintamme jatkuvuudelle on seurassa koettu tiivis yhteistyö muiden alalla toimivien järjestöjen ja instituutioiden, kuten muiden seurojen, ammattiyhdistysten ja koulutuslaitosten kanssa. Joidenkin jäsenten mielestä asiat ovat ehkä edenneet tuskastuttavan hitaasti, mutta tämän vauhdikkaampiin saavutuksiin vapaaehtoistyön varassa toimiva pieni joukkomme tuskin olisi voinut edetä.

Ensimmäinen askel tiiviimpään yhteistyöhön kirjasto- ja tietopalvelualan seurojen välillä oli Kirjastoseurojen neuvottelukunnan perustaminen syksyllä 2004. Se syntyi vapaaehtoisesti alan neljän seuran yhteisistä tarpeista ja halusta olla entistä näkyvämpiä myös päättäjien silmissä. Neuvottelukunnan aloitteesta opetusministeriön sisälle syntyi yhteistyöelin, jossa käsitellään eri sektoreiden kirjastojen yhteisiä asioita.

Jäsenkyselyiden avulla kartoitettiin jäsenten mielipiteitä kahteen otteeseen. Saimme niistä paljon palautetta, jota voi käyttää hyväkseen tulevana vuosina. Muutostarve näkyi vastauksissa selvästi. Vastausten tarkempi analysointi osoitti korosti jäsenistön halua laajempaan yhteistyöhön kirjastosektoreitten ja toimijoiden välillä. Yhteistyötä alan ammat-

tijärjestöjen kanssa toivottiin vahvistettavan, ja vapaamuotoinen yhteinen foorumi onkin jo syntynyt. Erityisesti tiedon välityksen kannalta se on osoittautunut tärkeäksi, vaikka eri ammattijärjestöjen ja aatteellisten seurojen tavoitteet ovat paljolti erilaisia.

Syksyllä 2006 järjestettiin kirjastoseurojen hallitusten tapaaminen, jossa pohjustettiin mahdollista seurojen yhdistymispäätöstä. Vuoden loppuun mennessä on selvinnyt, että yhdistymisestä ovat kiinnostuneita Suomen tieteellinen kirjastoseura ja Suomen kirjastoseura, mutta myös Tietoasiantuntijat ja Finlands svenska biblioteksförening ovat edelleen halukkaita jonkinasteiseen yhteistyöhön. Tämä on hyvä alku, josta uusi hallitus voi jatkaa. Muutosprosessi vie oman aikansa. Tämä on koettu naapurimaissa, joissa yhdistyminen on toteutettu, joten yksittäiset ratkaisut kannattaa miettiä huolella.

Yhdistymispäätöksen ohella koen hyvänä saavutuksena yhteistyön aloittamisen alamme koulutuslaitosten edustajien kanssa. Syksyllä 2006 Kirjastoseurojen neuvottelukunta kutsui kokoon kaikkien kirjasto- ja tietopalvelualan koulutusta antavien laitosten ja opetusministeriön edustajat keskustelemaan koulutuksen kehittämisestä.

Kiinnostus tähän tapaamiseen oli yllätys itsellemmekin, osallistujia tuli lähes 40. Suomen tieteellisessä kirjastoseurassa haluttiin erityisesti parantaa tiedon kulkua ja eriasteisten koulutusten oppisisältöjen tuntemusta kirjastojen ja koulutuslaitosten välillä. Tavoitteena on järjestää alkavana vuonna koulutusasioista yhteinen seminaari. Seminaarin järjestelytoimikuntaa koordinoi Suomen tieteellinen kirjastoseura.

Lopuksi en voi olla mainitsematta seuramme kansainvälistä toimintaa, jonka olen kokenut keskeiseksi näiden kuuden vuoden aikana. Kansainvälisyys on ollut mukana lähes kaikkien työryhmiemme seminaareissa ja tilaisuuksissa. Jäsenemme ovat aktiivisesti hakeutuneet omien kirjastojensa tai seuran kautta kansainvälisiin alan järjestöihin ja niiden järjestämiin tilaisuuksiin. Seurat koordinoivat IFLA:n jaostojen johtokuntien jäsenyyksiä yhdessä muiden pohjoismaisten seurojen kanssa siten, että pohjoismaisia edustuksia saadaan johtokuntiin mahdollisimman paljon. Seuralla on myös hyvin toimiva kansainvälinen työryhmä, jonka tehtävänä on ylläpitää yhteyksiä muiden maiden kirjastoihin ja järjestöihin ja järjestää kansainvälisiä seminaareja sellaisista aiheista, jotka eivät kuulu seuran muiden työryhmien alueelle.

Risuja itselleni ja hallitukselle päätimme viimeisessä kokouksessa antaa tiedottamisesta. Seuraavalle hallitukselle jää työsarkaa ainakin tällä alueella, varsinkin nyt kun seurojen yhdistymisajatusta viedään eteenpäin. Seuran www-sivut ovat pitkään kaivanneet uudistusta ja Signumin rooli pitää miettiä uudelleen. Julkaisusarjaa ollaan elvyttämässä ja sen sähköinen ulkoasu on tekeillä, pari julkaisua on tulossa. Tehtävää riittää.

Kiitän kaikkia Signumin lukijoita ja seuran jäseniä kuluneesta kaudesta ja toivotan menestystä uudelle puheenjohtajalle ja hallitukselle. Jätän tehtäväni luottavaisin mutta hiukan haikein mielin.